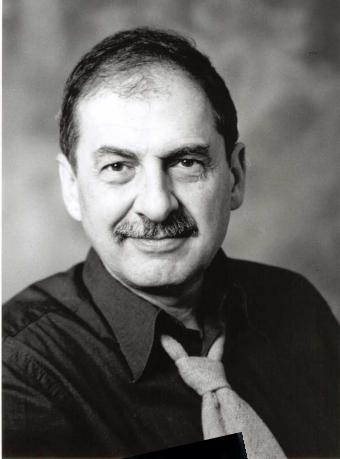

Club de lectura

Josep M. Benet i Jornet. *E.R.*

Desembre del 2011

Coordinadora: Ester Sirvent

L'autor

Josep M. Benet i Jornet va néixer el 20 de juny de 1940 en el si d'una família treballadora, instal·lada al barri barceloní de Sant Antoni. Als tres anys i mig, va ingressar al col·legi de Paüles del carrer Hospital. Als sis, va entrar als Escolapis de la ronda de Sant Antoni on va cursar el batxillerat elemental. L'afició pel teatre se li va manifestar ben aviat, al col·legi, amb la seva participació en un parell de funcions teatrals.

Tot i les limitacions econòmiques i familiars la lectura es converteix, ja des de la seva joventut, en una passió. La literatura de consum de l'època, les "novelles de duro" i els còmics, esdevenen els seus referents. Molt probablement és del món del còmic d'on deriva la seva passió pel teatre.

Pressionat per la família, va ingressar a l'Escola Industrial per realitzar els estudis de peritatge, però no els va finalitzar. Als divuit anys va decidir no tornar a l'Escola i acabar el batxillerat superior. Després, va anar a la universitat, on va cursar filosofia i lletres tot i que el seu objectiu no era estudiar una carrera sinó trobar la manera d'aprendre a escriure.

L'any 1962, es va apuntar com a alumne lliure a l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual (EADAG) on va conèixer Ricard Salvat, Maria Aurèlia Capmany, Carme Serrallonga, Josep Montanyès, Fabià Puigserver i Francesc Nel·lo entre d'altres. La relació amb alguns d'ells (sobretot amb Maria Aurèlia Capmany) va ser força enriquidora.

L'any 1963, empès per Adrià Gual, es va presentar al premi Josep M. de Sagarra, que va guanyar amb *Una vella, coneguda olor*. Així, va encetar la seva carrera com a autor dramàtic.

Per a Benet i Jornet, el fet de dedicar-se a escriure suposa un trencament amb la tradició familiar. Tanmateix el teatre és, per a ell, una eina tan poderosa per comprendre el món i interpretar-lo que decideix dedicar-s'hi de ple.

Sabíeu que...

E.R. va ser adaptada al cinema per Ventura Pons el 1996.

A Catalunya va ser l'únic lloc en què va respectar-se el títol original de l'obra (*E.R.*), mentre que a la resta d'Espanya es va estrenar amb altres títols "més comercials" com *Actrices* o *Algún día trabajaremos juntas*.

El personatge d'Empar Ribera té origen en una obra d'un dels homes de teatre que va marcar la producció de Benet i Jornet, el valencià Rodolf Sirena. L'obra es titula *Plany en la mort d'Enric Ribera*.

L'obra de Benet i Jornet ha estat traduïda a idiomes com l'anglès, el búlgar, el castellà, el francès, el grec, l'italià o el portuguès.

Sobre *E.R.*

ER presenta el procés de recerca biogràfica que fa una jove actriu a propòsit d'una fictícia diva del teatre català (Empar Ribera). La imatge d'Empar Ribera és presentada de manera calidoscòpica a partir del punt de vista de tres de les seves successores, ja actrius consagrades. Totes tres actrius comencen la seva carrera sota l'atenta mirada d'Empar Ribera i cadascuna emprèn un camí diferent: Glòria Marc, triomfa en escenaris de mig món; Assumpta Roca acaba presentant un programa de televisió i Maria Caminal es dedica al doblatge de pel·lícules, una faceta interpretativa considerada "menor" per a l'altiva Glòria March però de la qual Caminal se sent satisfeta. A partir d'aquesta multiplicat de punts de vista el lector es pot fer una imatge de qui va ser i què va significar Empar Ribera així com del complex entramat de relacions que s'estableix entre totes aquestes actrius.

Un teatret pertanyent a la jove actriu amb les inicials ER gravades a la capçalera de l'escenari serà el motor desencadenant de la reconstrucció de la biografia de la diva.

E.R.

(dimarts 20/12/11)

Què n'han dit?

Qüestions formals al marge, el teatre de Benet i Jornet sempre m'ha semblat que es construïa a partir d'una mirada determinista: l'entorn pesa d'una manera aclaparadora en els éssers humans, els condiciona, els configura i els deforma. Si durant els primers anys de la seva producció, el medi feia els personatges infeliços o cruels, i es manifestava clarament injust tant si era estrictament familiar com social, més endavant el medi s'ha transformat i ha dut els personatges a la dificultat d'expressar-se; efectivament, a mesura que la culpa de l'entorn era menys clara, resultava cada vegada més difícil concretar la queixa.

Jordi Coca, "Benet i Jornet, una excepció", Avui (14/01/03)

E.R és una de les millors comèdies de Benet o Jornet; *Actrius*, basada en aquest text doblement teatral, és, sens dubte, la millor pel·lícula de Ventura Pons. També doblement: perquè és una obra de maduresa, que el director filma amb tanta serenitat com elegància, i perquè Ventura és (ha estat sempre) un home de teatre, que estima sense mesura aquest univers apassionant i contradictori on conviuen, de manera inextricable, l'art, el terror i l'exhibicionisme.

Marcos Ordóñez.- *Contraportada ER*.

E. R. "es una obra sobre el mundo del teatro, sobre el amor y el odio al teatro". [...] "Es una obra sobre teatro", dijo ayer Benet i Jornet, "pero que intenta ir más allá, hablar del pasó del tiempo y de cómo, cuando el tiempo pasa, caen bombas a nuestro alrededor, la muerte empieza a rondarnos y se ceba en nuestras personas queridas".

Benet i Jornet.- Declaracions durant l'entrega del Premi Nacional de Literatura dramàtica

Fonts:

http://www.elpais.com/articulo/cultura/BENET_I_JORNET/_JOSE_MARIA/PREMIO_NACIONAL_DE_LITERATURA_DRAMATICA/Benet/i/Jornet/gana/Premio/Nacional/Literatura/Dramatica/R/elpepicul/19951202elpepicul_11/

<http://lletra.uoc.edu/ca/autor/josep-m-benet-i-jornet>

<http://www.escriptors.cat/autors/benetjornet/>

Ens podeu seguir al blog:

<http://www.bibgirona.cat/blogs/club-de-lectura>

El teatre de Benet i Jornet

Una vella, coneguda olor. Barcelona: Occitània, 1964. Barcelona: Millà, 1980. (Rep. al Romea el 1964, actualment al TNC)
Cançons perdudes: Drudània. Palma de Mallorca: Moll, 1970. Barcelona, Millà, 1994. (Rep. al Teatre Estudi de Reus el 1971)
Marc i Jofre o els alquimistes de la fortuna. Barcelona: Ed. 62, 1970.

Berenàveu a les fosques. Barcelona: Ed. 62, 1972. (Rep. al Capsa el 1972)

La desaparició de Wendy i altres obres. Barcelona: Ed. 62, 1974
Revolta de Bruixes. Barcelona: Robrenyo, 1976. Eliseu Climent, 1994. (Rep. Al Romea el 1981)

La nau. Barcelona: Ed. 62, 1977 (Rep. al Romea el 1970)

Desaparició d'un paisatge i altres textos. Barcelona: Ed.62, 1979

Quan la ràdio parlava de Franco [amb aportacions de Terenci Moix].- Barcelona: Ed. 62, 1980. Rep. al Romea el 1979)

Baralla entre olors. Barcelona: Millà, 1981

Elisabet i Maria. Barcelona: Ed. 62, 1982

Dins la catedral: Josafat. Barcelona: Ed. 62, 1985

El manuscrit d'Alí Bei. Barcelona: Ed. 62, 1985. Barcelona: Teatre Lliure, 1988. (Rep. al Teatre Lliure el 1988)

Ai, carai!. Barcelona: Teatre Lliure, 1989. Barcelona: Eds 62, 1990. (Rep. al Teatre Lliure el 1989)

Desig. València: Eliseu Climent, 1991. Barcelona: Ed. 62, 1995. Rep. al Romea el 1991)

Fantasia per a un auxiliar administratiu. Palma de Mallorca, Moll, 1970. Barcelona: Millà, 1990. (Rep. a Castellar del Vallès el 1970)

Dos camerinos: apunts sobre la bellesa: 3. Dins "Pausa" (Barcelona) núm 3. Març, 1990.

A la clínica: apunts sobre la bellesa del temps: 1. Barcelona: La Magrana, 1993.

Fugaç. Barcelona: Lumen, 1994 (Rep. Al Romea el 1994)

E.R. Barcelona: Ed. 62, 1994. (Rep. Al Teatre Lliure el 1994)

Alopècia. Barcelona: Curial, 1994. (Rep. al Mercat de les Flors el 1994)

Testament. Barcelona: Ed. 62, 1996.

El gos del Tinent. Barcelona: Ed. 62, 1997.

Precisament avui. Confessió. Barcelona: Ed. 62, 1998.

Olors. Barcelona: TNC, Proa, 2000. (Estrenada al TNC el 2000)

Això, a un fill, no se li fa. Barcelona, Ed. 62, 2002. (Rep. al Teatreneu)

L'habitació del nen: les tretze de la nit. Barcelona: Teatre Lliure, Ed. 62, 2003. (Rep. al Teatre Lliure el 2003)

Salamandra. Barcelona: Proa, 2005. (Rep. al TNC el 2005)

Benet i Jornet també ha conreat: literatura juvenil, novel·la, narrativa breu, assaig i guió televisiu

Biblioteca Comtat de Cerdanya
Claustre, 12
17520 Puigcerdà
Tel. 972880304

biblioteca@puigcerda.cat
www.bibgirona.net/puigcerda/